

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA TANO

KIKAO CHA NANE

09 NOVEMBA, 2016

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA TANO

KIKAO CHA NANE – TAREHE 09 NOVEMBA, 2016

I. DUA:

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

MWENYEKITI WA KAMATI YA BUNGE YA HESABU ZA SERIKALI:

Taarifa ya Kamati ya Hesabu za Serikali (PAC) kuhusu Hesabu zilizokaguliwa za Serikali Kuu na Mashirika ya Umma kwa Mwaka wa Fedha ulioishia tarehe 30 Juni, 2014 na 30 Juni, 2015.

MWENYEKITI WA KAMATI YA BUNGE YA SERIKALI ZA MITAA:

Taarifa ya Kamati ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC) kuhusu Hesabu zilizokaguliwa za Serikali kwa Mwaka wa Fedha ulioishia tarehe 30 Juni, 2014 na 30 Juni, 2015.

III. MASWALI:

OFISI YA WAZIRI MKUU:

79. MHESHIMIWA JOHN PETER KADUTU (ULYANKULU):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:- Kwa miaka mingi kumekuwa na Sheria mbaya za fidia kwa wafanyakazi wapatapo ajali:-

Je, ni lini Serikali italeti Muswada wa mabadiliko ya Sheria ya *Workman's Compensation* ili kwenda na wakati kwa vile Sheria iliyopo haiwasaidii waathirika wa ajali.

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

80. MHESHIMIWA PROSPER JOSEPH MBENA (MOROGORO KUSINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Wananchi wa Wilaya ya Morogoro Vijijini kwa muda mrefu wamekuwa wakikosa huduma nzuri za matibabu katika Hospitali ya Wilaya kama vile X – Ray, MRI, TSCAN, dawa za kutosha, Madaktari Bingwa na Wauguzi kwa sababu tu Wilaya na Halmashauri yake zimechelewa kuhamia Mvaha suala ambalo Ofisi ya Rais TAMISEMI inalishughulikia:-

(a) Je, Serikali itakuwa tayari kuanza kujenga Hospitali ya Wilaya Mvuha mahali ambapo ndipo patakapojengwa Makao Makuu ya Wilaya;

(b) Je, Serikali kwa sasa iko tayari kukiteua Kituo cha Afya cha Lukange ambacho ni bora sana kimejengwa na Kanisa Katoliki na kukikabidhi kitoe huduma kwa Wananchi kama Hospitali Teule ya Wilaya ya Morogoro Kusini.

**81. MHESHIMIWA JOYCE BITTA SOKOMBI
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Hospitali ya Rufaa ya Mkoa wa Mara inakabiliwa na matatizo mbalimbali kama vile uhaba wa magari ya kubebea wagonjwa uhaba wa vitanda hasa kwenye wodi ya akina mama, uhaba wa dawa n.k:-

Je, ni lini Serikali itayashughulikia matatizo hayo ili kuboresha huduma zinazotolewa Hospitalini hapo.

**82. MHESHIMIWA RICHARD PHILIP MBOGO
(NSIMBO):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Licha ya kwamba chanzo cha maji yanayotumika katika Manispaa ya Mpanda kipo katika Kijiji cha Ikolongo – Kata ya Mpanda na Halmashauri ya Wilaya ya Nsimbo lakini Wananchi wa maeneo haya hawapati maji:-

- (a) Je, kwa nini Serikali katika bajeti ya mwaka 2016/2017 isitenge fedha ya miradi ya maji ili Wananchi wa Vijiji jirani Kata za Halmashauri ya Wilaya Nsimbo ambazo ni Kapalala, Itenka, Machimboni, Sitalike, Kanoge na Katumba wapate maji;
- (b) Kwa kuwa Mto Ugalla ni chanzo kizuri cha maji; Je, Serikali itaondoa lini kero ya maji katika Kata ya Ugalla na jirani ya Litaponga.

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

**83. MHESHIMIWA KPT. GEORGE HURUMA
MKUCHIKA (NEWALA MJINI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Mji wa Newala tangu utawala wa Kikoloni ulikuwa na Uwanja wa Ndege mdogo uliowezesha kutua ndege ndogo. Uwanja huo kwa sasa umejengwa nyumba za kuishi. Kwa

vile Mji wa Newala unapanuka sana na una hadhi ya Halmashauri ya Mji na Uongozi wa Wilaya umetenga eneo la kujenga Uwanja mpya wa Ndege.

Je, Serikali imefikia hatua gani katika maandalizi ya kujenga Uwanja Mpya wa Ndege Halmashauri ya Mji wa Newala.

WIZARA YA KILIMO, MIFUGO NA UVUVI:

84. MHESHIMIWA MARGARETH SIMWANZA SITTA (URAMBO):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi:- Pamoja na jitihada za Serikali za kuendeleza kilimo bado kuna vikwazo vinavyomkandamiza Mkulima wa Tumbaku ashindwe kujiendeleza kiuchumi:-

- (a) Je, hadi sasa Serikali imechukua hatua gani ili kuongeza wanunuzi wa Tumbaku ili kuleta ushindani wa bei na kuwa na masoko ya uhakika;
- (b) Je, Serikali imechukua hatua gani kuondoa tozo na makato lukuki katika bei ya Tumbaku;
- (c) Je, Serikali imechukua hatua gani katika kupunguza daraja za Tumbaku.

85. MHESHIMIWA DKT. RAPHAEL MASUNGA CHEGENI (BUSEGA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi:- Kuendelea kuwepo kwa uvuvi haramu kunatokana na Serikali kutochukua hatua stahiki kwa wanaofanya vitendo hivyo hasa watengenezaji na wauzaji wa nyavu haramu badala yake wanabebeshwa lawama wavuvi peke yao:-

Je, Serikali itakomesha lini tatizo hilo.

86. MHESHIMIWA ROSE KAMILI SUKUM (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi:- Watanzania 98% wanategemea shughuli za kilimo na wengi wanaojihusisha na kilimo ni watu wa kipato cha chini. Serikali katika Mpango wake wa Maendeleo wa miaka 5 ilianzisha Benki ya Kilimo, kwa mujibu wa Mpango huo kuanzia Mwaka 2011/2012 hadi 2015/16 ilitakiwa kutoa kila Mwaka shilingi bilioni 100 ili Benki hiyo iwe na mtaji wa shilingi bilioni 500. Lakini hadi sasa katika kutekeleza Mpango huo Serikali imepeleka bilioni 60 tu:-

- (a) Je, ni lini Serikali itatekeleza matakwa ya Mpango wa Maendeleo wa Miaka 5 ya kwanza katika Dira ya Mwaka 2025 ya kupeleka bilioni 100 kila Mwaka;
- (b) Je, Benki hiyo ina mpango gani wa kuwafikia wakulima wadogo ambao ndio nguzo kuu nchini Tanzania katika kuondoa umaskini wa kipato.

WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

87. MHESHIMIWA MAHMOUD HASSAN MGIMWA (MUFINDI KASKAZINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:-

Je, ni lini Serikali itapeleka umeme katika Kata ya Ikongosi likiwemo na Gereza la Ilupilo, Kata ya Ikweha yenye Vijiji vya Ukelemi, Uyela, Ugenza, Uhambila, Makongomi, Matelefu, Utosi pamoja na Mbugi.

88. MHESHIMIWA JOEL MWAKA MAKANYAGA (CHILONWA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Serikali ilikuja na Mpango mzuri wa umeme Vijijini na kupitia mradi wa REA, kukawa

na REA 1, REA 2 na sasa REA 3 na Serikali iliahidi kwamba miradi yote ya REA 2 ambayo haijakamilika hadi kuanzishwa kwa REA 3 itatekelezwa sambamba na REA 3.

(a) Je, ni lini Serikali itatekeleza miradi yote ya REA 2 Jimbo la Chilonwa katika Vijiji vinne vya Kata ya Msamalo (Myunga, Msamelo, Mnase na Mlebe) Vijiji viwili vya Kata ya Zajilwa (Mayungu na Zajilwa) na Kijiji cha Kata ya Manchali;

(b) Je, Serikali ina mpango gani wa kuviingiza Vijiji ambavyo havikuwepo kwenye pango wa REA 2 katika mpango wa REA 3.

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

89. MHESHIMIWA TWAHIR AWESU MOHAMED (MKOANI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:- Kumekuwa na malalamiko ya baadhi ya watuhumiwa wa makosa mbalimbali kunyanyaswa na kupigwa na Vyombo vya Ulinzi na Usalama hasa Jeshi la Polisi na kusababisha matatizo makubwa ya kiafya kwa watuhumiwa.

Je, Serikali inasema nini juu ya Polisi wanaofanya vitendo hivyo.

WIZARA YA MALIASILI NA UTALII:

90. MHESHIMIWA JOSEPHINE JOHNSON GENZABUKE (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maliasili na Utalii:- Kwa muda mrefu sasa kumekuwa na malalamiko baina Wakulima na Mamlaka ya Mapori ya Hifadhi ya Misit, kwa sababu ya kuongezeka kwa watu lakini ardhi haiongezeki hivyo kufanya ongezeko hili la watu wakose ardhi kwa shughuli zao za kilimo na mambo mengine yahasuyo ardhi:-

Je, ni lini Serikali italeti Bungeni Muswada wa Sheria husika ili kufanya marekebisho katika mipaka ya Hifadhi hizo ili kupata eneo la kilimo kwa Wananchi walioongezeka ambao hawana maeneo ya kilimo.

WIZARA YA MAJI NA UMWAGILIAJI:

91. MHESHIMIWA VICTOR KILASILE MWAMBALASWA (LUPA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji na Umwagiliaji:- Katika mpango wa Serikali wa kuchimba visima vya maji katika Vijiji 10 vya kila Halmashauri, katika Mji mdogo wa Makongorosi maji hayakupatikana kwenye kisima kilichochoimbwa na kwa kuwa Mji huo unakua kwa kasi sana kero ya maji imekuwa kubwa sana:-

Je, ni lini Serikali itatatua tatizo hilo.

WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO:

92. MHESHIMIWA SUSAN ANSELM LYIMO (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:- Tanzania ina upungufu mkubwa wa huduma ya tiba shufaa (*Palliative Care Services*) ikilinganishwa na majirani zetu wa Kenya, Uganda na Rwanda. Hali hii imepelekea wagonjwa wengi walio katika hatua za mwisho za maisha yao kuwa na maumivu na mateso makali sana:-

- (a) Je, Serikali ina mkakati gani kuhakikisha tiba shufaa inaboreshwa hapa nchini;
- (b) Kwa kuwa kuna upungufu mkubwa wa watoa huduma hii, Je, Serikali inatoa tamko gani au ina mkakati gani.

WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI:

93. MHESHIMIWA DKT. IMMACULATE SWARE SEMESI (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Elimu, Sayansi, Teknolojia na Mafunzo ya Ufundi:-

- (a) Je, ni wanafunzi wangapi walifuzu kwa kiwango cha Diploma na Digrii katika Sekta za Sanaa na Ubunifu, Habari, Teknolojia na Sayansi, Elimu ya Afya kwa Mwaka 2010 – 2015;
- (b) Je, Serikali imefanya tathmini katika maeneo ya Utumishi yenye uhaba wa Taaluma tajwa hapo juu.

IV. HOJA ZA KAMATI:

MWENYEKITI WA KAMATI YA BUNGE YA HESABU ZA SERIKALI:

Kwamba, Bunge sasa lipokee na kukubali Taarifa ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali pamoja na Maoni na Mapendekezo yaliyomo katika Taarifa hiyo.

MWENYEKITI WA KAMATI YA BUNGE YA HESABU ZA SERIKALI ZA MITAA:

Kwamba, Bunge sasa lipokee na kukubali Taarifa ya Kamati ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa pamoja na Maoni na Mapendekezo yaliyomo katika Taarifa hiyo.

DODOMA
09 NOVEMBA, 2016

DKT. T. D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE